

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Markéty Hudečkové a soudců JUDr. Ladislava Derky a JUDr. Aleše Šťastného ve věci

žalobce: [osobní údaje žalobce]
bytem [adresa], Rakouská republika

zastoupený advokátem JUDr. [jméno] [příjmení]

sídlem Mikulandská 122/4, 110 00 Praha 1

proti

žalovaným: 1) EMERGENCY AIRFREIGHT SYSTÉM INTERNATIONAL SA

sídlem Bat 125 Cellules A Et B Zone Juliette De l'Aéroport D'Orly Orly Fret, 863 94551 Orly
Aerogare CEDEX, Francouzská republika,

identifikační č. [tel. číslo], zapsaná v obchodním rejstříku Obchodního soudu Creteil,
Francouzská republika, č. spisu 2005B01770

2) [jméno] [příjmení], narozený dne [datum]

54 [příjmení] [příjmení] [jméno], [číslo] [jméno], Francie

oba zastoupeni advokátkou Mgr. [jméno] [příjmení]

sídlem Voršílská 130/10, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 2 250 000 EUR, o odvolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze
ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Cm 13/2016-269,

takto:

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Cm 13/2016-269 se potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit na náhradě nákladů odvolacího řízení prvnímu žalovanému částku 65 586,84 Kč a druhému žalovanému částku 65 586,84 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. [jméno] [příjmení], advokátky.**

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhá na žalovaných zaplacení částky 2 250 000 EUR (výrok I.), žalobci uložil povinnost zaplatit každému ze žalovaných na náhradě nákladů řízení částku 986 987 Kč (výrok II.) a České republice na náhradě nákladů řízení státu částku 57 405,75 Kč (výrok III.).

2. Takto rozhodl o žalobě (podané dne 3. 6. 2016), kterou se žalobce domáhal na žalovaných zaplacení žalované částky, jakožto náhrady škody, která mu v této výši vznikla zahájením insolvenčního řízení ve věci dlužníka E. A. S. I. East European Central s.r.o., IČO 27153002 (dále jen, „dlužník“). Žalobce tvrdil, že je společníkem dlužníka s obchodním podílem 45%, první žalovaný je společníkem dlužníka s obchodním podílem 55% a druhý žalovaný je statutárním orgánem prvního žalovaného. Dne 23. 9. 2015 podal první žalovaný insolvenční návrh ve věci dlužníka u Městského soudu v Praze, na jehož základě bylo zahájeno insolvenční řízení vedené pod sp. zn. MSPH 88 INS 24013/2015 (dále i jen, „insolvenční soud“ a, „insolvenční řízení“). Usnesením insolvenčního soudu ze dne 3. 12. 2015 byl tento insolvenční návrh zamítnut. V důsledku podání tohoto nedůvodného insolvenčního návrhu přestal dlužník vykonávat svou podnikatelskou činnost (urgentní přepravu) a ztratil své zákazníky a po skončení insolvenčního řízení byla hodnota společnosti dlužníka nulová. Poklesem hodnoty společnosti dlužníka a tedy i obchodního podílu žalobce ve společnosti dlužníka vznikla žalobci škoda ve výši 2 250 000 EUR. Tuto škodu žalobce odvozoval od toho, že druhý žalovaný podal dne 11. 8. 2015 na žalobce trestní oznámení, v němž (mimo jiné) uvedl, že v důsledku jednání žalobce měla dlužníku vzniknout škoda ve výši 5 000 000 EUR. První žalovaný také již v dřívější době jednal s žalobcem o odkoupení jeho obchodního podílu v dlužníkovi za částku 40 000 000 Kč a hodnotu nerozděleného zisku náležejícího k obchodnímu podílu žalobce. Tato jednání o odkoupení žalobcova obchodního podílu nebyla úspěšná a první žalovaný zahájil kroky k likvidaci dlužníka (své dceřiné společnosti).

3. Žalovaní ve vyjádření k žalobě navrhovali zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Tvrdili, že v roce 2015 měl dlužník dva společníky, žalobce a prvního žalovaného. Společníci jednali o změně vlastnické struktury, ale nedohodli se na podmínkách převodu obchodního podílu žalobce a k žádným změnám nedošlo. V první polovině roku 2015 vygradovaly spory mezi společníky ohledně vedení dlužníka. Z pohledu prvního žalovaného bylo hlavním problémem netransparentní jednání žalobce, který byl tehdy jediným jednatelem dlužníka; první žalovaný pojal podezření, že žalobce opakovaně neoprávněně čerpal finanční prostředky dlužníka. Nakonec se žalobce a první žalovaný dohodli, že druhý žalovaný se stane druhým jednatelem dlužníka, aby měl přístup k informacím o dlužníkovi. V souladu s touto dohodou rozhodla valná hromada dlužníka dne 12. 5. 2015 o jmenování druhého žalovaného jednatelem dlužníka s tím, že oba jednatele budou dlužníka, „zastupovat“ společně. Dne 16. 7. 2015 však žalobce z funkce jednatele dlužníka odstoupil. Druhý žalovaný, který se dne 11. 8. 2015 dostavil do sídla dlužníka, zjistil, že z kanceláří zmizela veškerá data a dokumenty nezbytné k výkonu podnikatelské činnosti a rovněž kompletní účetnictví. Druhý žalovaný podal trestní oznámení s podezřením na žalobce a do policejního protokolu uvedl, že škodu, kterou způsobil neznámý pachatel, když chod dlužníka fakticky paralyzoval, odhaduje na 5 000 000 EUR. Z dílčích podkladů, které druhý žalovaný získal, pak bylo zřejmé, že dlužník je předlužený. První žalovaný podal dne 23. 9. 2015 věřitelský insolvenční návrh na majetek dlužníka. V důsledku důkazní nouze insolvenčního návrhatele byl nakonec insolvenční návrh usnesením insolvenčního soudu ze dne 3. 12. 2015 zamítnut. Ze

zápisu valné hromady dlužníka ze dne 29. 1. 2016 je však zřejmé, že dlužník se ocitl v úpadku dlouho předtím, než se jeho druhým jednatelem stal druhý žalovaný. V rámci jednání této valné hromady bylo i uvedeno, že již ke dni 31. 12. 2013 měl dlužník záporné vlastní jmění ve výši 9 409 000 Kč a ke dni 31. 12. 2014 ve výši 8 000 000 Kč. Do úpadku se tedy dlužník dostal v době, kdy jeho jediným jednatelem byl žalobce. Další insolvenční řízení ve věci dlužníka bylo zahájeno návrhem ze dne 2. 6. 2016 podaným soudem ustanoveným opatrovníkem dlužníka JUDr. [jméno] [příjmení]. Toto insolvenční řízení bylo usnesením insolvenčního soudu pod sp. zn. MSPH 94 INS 13225/2016 ze dne 6. 6. 2016 zastaveno z důvodu nedostatku aktivní legitimace insolvenčního navrhovatele. Třetí insolvenční návrh podal dne 26. 9. 2016 samotný dlužník, toto insolvenční řízení je vedeno u insolvenčního soudu pod sp. zn. MSPH 98 INS 22206/2016 a usnesením insolvenčního soudu ze dne 19. 12. 2016 byl zjištěn úpadek dlužníka. Insolvenční soud přitom vycházel z majetkových poměrů dlužníka za období, kdy jedinou odpovědnou osobou za jeho hospodaření byl žalobce, neboť veškeré pohledávky přihlášené v třetím insolvenčním řízení vznikly nejpozději do poloviny roku 2015; z toho vyplývá, že již první insolvenční návrh podaný prvním žalovaným byl důvodný.

4. Soud I. stupně vyšel (zejména) ze zjištění, že dlužník byl do obchodního rejstříku zapsán 24. 5. 2004. Od tohoto data byl jedním z jeho společníků první žalovaný s obchodním podílem 55% a od 9. 3. 2011 byl jako druhý společník s podílem 45% zapsán žalobce. Žalobce byl také jednatelem dlužníka od 24. 5. 2004 do 16. 8. 2015 (žalobce odstoupil z funkce jednatele dopisem ze dne 16. 7. 2015). Dne 12. 5. 2015 se stal druhým jednatelem společnosti druhý žalovaný; k zániku jeho funkce došlo dne 29. 2. 2016.

5. Ze zápisu o rozhodnutí jednatelů o obchodním vedení dlužníka ze dne 19. 6. 2015 bylo zjištěno, že dlužník vypoví smlouvu o vedení účetnictví se společností Koulovic s. r. o., IČO 27604039 do 30. 6. 2015 a vedením účetnictví bude od 1. 7. 2015 pověřena společnost EUROSOFIT s.r.o., IČO 26166674, a že přípravou dokumentů nezbytných ke schválení účetní závěrky k 31. 12. 2014 je pověřen žalobce.

6. Z protokolu o předání účetní agendy ze dne 6. 8. 2015 bylo zjištěno, že Koulovic s. r. o. předala v protokolu uvedené dokumenty, které se týkaly první poloviny roku 2015, dlužníkovi, jehož jménem jednal žalobce.

7. Dne 11. 8. 2015 podal druhý žalovaný trestní oznámení ve věci trestného činu zpronevěry. Druhý žalovaný popisoval situaci ve společnosti dlužníka od 12. 5. 2015, kdy se stal jeho druhým jednatelem. Začátkem června 2015 druhý žalovaný zjistil, že z účtu dlužníka dochází k nestandardním výběrům v řádech sta tisíců, přičemž na provoz dlužníka postačuje částka okolo 300 000 Kč měsíčně. Druhý žalovaný požadoval po žalobci vysvětlení účelu těchto hotovostních výběrů v období první poloviny května 2015 v celkové výši 2 380 000 Kč. Dne 16. 7. 2015 dal žalobce na vědomí, že odstupuje z funkce jednatele dlužníka. Dne 11. 8. 2015 se druhý žalovaný dostavil do sídla dlužníka a zjistil, že není možné připojení k firemní síti. Zmizela rovněž všechna dokumentace týkající se zákazníků, účetnictví a další listiny. Někdo vymazal nebo si присvojil také firemní data, čímž vnikla škoda okolo 5 000 000 EUR. Druhý žalovaný má podezření, že firemní data a listiny si vzal právě žalobce, a připojil se k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody ve výši 5 000 000 EUR.

8. Na základě trestního oznámení zahájila policie vyšetřování pod č. j. KRPA-329318-62/T 2015.

9. Z (jednotlivých) úředních záznamů o podaném vysvětlení k této věci se podává, že zaměstnanci dlužníka, [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] po návratu z dovolené v srpnu 2015 zjistili, že probíhá policejní vyšetřování a dlužník od té doby přestal vyvíjet činnost a přestal fungovat. [jméno] [příjmení], tehdejší generální ředitel dlužníka, se nemohl dostat do své kanceláře, která byla zapečetěna policií; sám je od léta 2015 jediným společníkem společnosti Easy Flyers s.r.o, která se věnuje logistice (jako dlužník), a je

v ní rovněž jednatelem. Zaměstnanci ukončili pracovní poměr, když nedostali výplaty za červenec a srpen 2015.

10. Z usnesení policejního orgánu ze dne 9. 11. 2015 bylo zjištěno, že bylo rozhodnuto o odložení trestní věci pro podezření ze spáchání trestného činu zpronevěry, kterého se měl dopustit podezřelý žalobce. V odůvodnění usnesení je (mimo jiné) uvedeno, že z provedeného šetření a spisového materiálu je zřejmé, že celá situace je obchodním sporem vzniklým z neshody mezi dvěma společníky dlužníka, a obě strany byly odkázány v souladu s § 12 trestního zákoníku na civilní řízení. Usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 6 dne 14. 1. 2016, č. j. 1 ZN 2283/2015-44 byla zamítnuta stížnost obou žalovaných proti usnesení policejního orgánu ze dne 9. 11. 2015.

11. Z insolvenčního rejstříku Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 88 INS 24013/2015 se podává, že dne 23. 9. 2015 došel insolvenčnímu soudu insolvenční návrh podaný prvním žalovaným jako insolvenčním navrhovatelem ve věci dlužníka. Insolvenční navrhovatel tvrdil, že má za dlužníkem splatné neuhrazené pohledávky ve výši 9 873 900 Kč z titulu nesplacené dividendy z roku 2013 a další splatné pohledávky má z obchodního styku za náklady za mezinárodní přepravu. Věřiteli dlužníka jsou i třetí osoby uvedené v insolvenčním návrhu. Dne 24. 9. 2015 byla zveřejněna vyhláška v insolvenčním rejstříku o zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka. Při jednání před insolvenčním soudem dne 3. 12. 2015 byl slyšen jednatel dlužníka – druhý žalovaný. Uvedl, že se druhým jednatelem dlužníka stal v květnu 2015 po dohodě s žalobcem za účelem účasti na řízení dlužníka. Druhý žalovaný však nemá k dispozici účetnictví dlužníka, když smlouva o změně účetní firmy dlužníka byla podepsána žalobcem jakožto tehdejší jediným jednatelem dlužníka, přičemž nedošlo k předání účetnictví druhému žalovanému od nové účetní firmy, ačkoli se o tom druhý žalovaný se žalobcem v květnu 2015 dohodli. V září 2015 již dlužník nebyl schopen plnit své závazky.

12. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 12. 2015, č. j. MSPH 88 INS 24013/2015-A-37 (dále i jen, „Usnesení“) byl zamítnut insolvenční návrh na majetek dlužníka (Usnesení bylo zveřejněno dne 15. 12. 2015). Z odůvodnění Usnesení mimo jiné vyplývá, že k prokázání existence pohledávek insolvenčního navrhovatele by muselo být provedeno rozsáhlé zjišťování skutečností týkajících se vzájemných obchodních vztahů mezi dlužníkem, insolvenčním navrhovatelem a dalšími osobami v holdingu. Dokazování v takovém rozsahu nemůže být předmětem insolvenčního řízení, nýbrž řízení nalézacího, v jehož rámci se měl insolvenční navrhovatel domáhat svých pohledávek v první řadě. Insolvenční navrhovatel tak neosvědčil své pohledávky za dlužníkem a insolvenční soud insolvenční návrh zamítl podle § 143 odst. 2 insolvenčního zákona. Odvolací řízení k odvolání insolvenčního navrhovatele bylo zastaveno usnesením odvolacího insolvenčního soudu ze dne 31. 3. 2016 v důsledku zpětvzetí odvolání.

13. Ze zápisu z jednání valné hromady dlužníka ze dne 29. 1. 2016 vyplývá, že jednání se zúčastnili (mimo jiné) oba společníci. Předmětem jednání bylo schválení účetních závěrek dlužníka k 31. 12. 2013 a k 31. 12. 2014 a projednání situace dlužníka za první a druhé pololetí roku 2015, rozhodnutí o zrušení dlužníka, o jeho vstupu do likvidace nebo přijetí jiného vhodného opatření. Po odstoupení žalobce z funkce jednatele dne 16. 7. 2015 neměl druhý žalovaný jakožto druhý jednatel žádné informace, podklady a další záležitosti o chodu dlužníka. Všichni zaměstnanci dlužníka dali k 31. 7. 2015 výpověď a druhý žalovaný neměl prostředky, aby mohl dlužníka řídit. Žalobce naproti tomu konstatoval, že utrpěl značnou škodu od doby, kdy se druhý žalovaný stal druhým jednatelem dlužníka, a to pokud jde o ztrátu hodnoty jeho podílu v dlužníku s ohledem na vzniklou situaci. Bylo sděleno, že dlužník měl již k 31. 12. 2013 záporné vlastní jmění 9 409 000 Kč a k 31. 12. 2014 ve výši 8 000 000 Kč. Druhý žalovaný pak informoval přítomné o tom, že odstoupil z funkce jednatele.

14. Za účelem prokázání výše škody předložil žalobce k důkazu znalecký posudek č. 2019 /1196/3 z 22. 1. 2019 zpracovaný společností B. S. O. spol. s r.o. (dále i jen, „znalecký ústav

B.S.O.“), z oboru ekonomiky, na základě zadání žalobce. Předmětem posudku je ocenění dlužníka ke dni 30. 6. 2015, podle závěrečného výroku posudku byl použit výnosový způsob ocenění, jehož výsledek nejlépe vystihuje hledanou hodnotu. Tato hodnota byla k 30. 6. 2015 vyjádřena částkou 141 000 253 Kč (v přepočtu na EURO 5 184 547 EUR).

15. Žalobce dále předložil znalecký posudek č. 2019 /1240/47 zpracovaný stejným znaleckým ústavem dne 12. 8. 2019, jehož předmětem bylo ocenění jmění dlužníka k 22. 9. 2015 a k 16. 12. 2015. Z posudku vyplývá, že k prvnímu datu ocenění zvolil znalec výnosový způsob, k druhému datu byl zvolen způsob majetkový, metodou likvidační hodnoty jako nejnižší dosažitelné hodnoty pro vlastníka. K prvnímu datu ocenění dospěl znalec k částce 141 239 000 Kč (což v přepočtu na EURO činí 5 219 475 EUR). K druhému datu ocenění zjistil znalec zápornou hodnotu jmění dlužníka, neboť dluhy byly vyšší než majetek dlužníka, a tuto hodnotu vyjádřil částkou 0 Kč.

16. Žalobce dále předložil k důkazu znalecký posudek č. 1/2020 ze dne 22. 5. 2020 zpracovaný na základě zadání žalobce [příjmení] [jméno] [příjmení], znalkyní z oboru ekonomika odvětví ceny a odhady, specializace oceňování cenných papírů a podniků. Ze závěrů tohoto znaleckého posudku bylo zjištěno, že znalkyně ocenila jmění dlužníka k 22. 9. 2015 výnosovou metodou diskontovaných peněžních toků a dospěla k částce 135 803 000 Kč (to je 5 018 588 EUR). Dále znalkyně provedla ocenění jmění dlužníka k datu 16. 12. 2015 metodou substanční hodnoty netto, kdy dospěla k záporné částce – 13 446 000 Kč, takže ocenění vyjádřila nulovou výší.

17. Žalovaní předložili k důkazu znalecký posudek č. 005/ 2019 zpracovaný dne 18. 11. 2019 Ing. Mgr. [jméno] [příjmení], soudním znalcem v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, se specializací oceňování podniků a nehmotného majetku, na základě zadání žalovaných. Úkolem znalce bylo zodpovědět dotazy týkající se druhého znaleckého posudku zpracovaného znaleckým ústavem B.S.O. ze dne 12. 8. 2019. Znalec měl posoudit: 1. opodstatnění výnosové metody pro ocenění dlužníka k 22. 9. 2015; 2. použitelnost, věrohodnost a dostupnost podkladů použitých pro ocenění dlužníka; 3. finanční situaci dlužníka – zejména, zda je možné z předložených dat dovodit, že se dlužník nacházel v úpadku již před datem 22. 9. 2015; 4. zda znalecký posudek splňuje obecné požadavky podle standartu oceňování. Znalec dospěl k závěru, že volba výnosové metody pro ocenění jmění dlužníka k 22. 9. 2015 je chybná a tendenční a jedinou vhodnou metodou, která odpovídá skutečné situaci dlužníka k tomuto datu ocenění, je majetkový způsob ocenění (likvidační hodnota). Při použití této metody by zpracovatel posudku dospěl ke stejnému závěru jako k datu ocenění 16. 12. 2015, tj. výsledkem by byla záporná hodnota jmění dlužníka. Pokud jde o použitelnost, věrohodnost a dostupnost podkladů použitých znaleckým ústavem k ocenění, jedná se o účetní závěrky sestavené přesně k prvnímu i druhému datu ocenění, aniž by ale zpracovatel posudku uvedl jejich zdroj a okomentoval jejich věrohodnost a použitelnost, to vše na pozadí skutečnosti, že se k účetnictví dlužníka nemohl dostat ani insolvenční správce dlužníka. Ohledně finanční situace dlužníka před datem 22. 9. 2015 dospěl znalec k závěru, že s přihlédnutím k vývoji ziskovosti dlužníka v posledních několika letech před rokem 2015 je možné se oprávněně domnívat, že by výsledná hodnota majetku dlužníka, ať by byla stanovena jakoukoliv relevantní metodou ocenění, nestačila k pokrytí jeho závazků. V posudku také uvedl, že od roku 2013 dlužník evidoval záporný vlastní kapitál, což v účetních hodnotách znamená, že byl předlužený a minimálně od roku 2013 nelze dlužníka označit za prosperující společnost. K obecným požadavkům na znalecký posudek znalec dospěl k závěru, že znalecký posudek znaleckého ústavu B.S.O. nesplňuje základní zásady – komplexnost, úplnost, nezávislost/nestrannost, opakovatelnost a odůvodněnost.

18. Soud I. stupně usnesením ze dne 19. 2. 2020, č. j. 6 Cm 13/2016-179 ustanovil ve věci znalcem společnost TPA Valuation & Advisory s.r.o. (dále i jen znalecký ústav, „TPA“) z oboru ekonomika - oceňování podniků a uložil tomuto znaleckému ústavu podat znalecký posudek, kdy znaleckým úkolem bylo určit hodnotu obchodního podílu žalobce v dlužníkovi k datu 23. 9. 2015 a 15. 12. 2015. Znalecký ústav TPA zpracoval znalecký posudek dne 8. 6. 2020. Znalecký ústav

TPA se vyjádřil k použité metodě ocenění, kterou je metoda ocenění likvidační hodnotou. Tato metoda vychází z předpokladu, že není splněn princip neomezeného (resp. dlouhodobějšího) trvání obchodního závodu a majetek obchodního závodu bude v relativně krátkém období rozprodán, případně zlikvidován. Likvidační metoda vychází z příjmů prodeje majetku snížených o související výdaje (náklady na prodej, vyrovnání dluhů, výdaje související s likvidací prodejem jeho majetku a případné daně vyvolané rozprodejem majetku). Likvidační metodu ocenění použil znalecký ústav TPA vzhledem ke skutečnosti, že nebyl splněn princip neomezeného trvání dlužníka. Použitelnost této metody ocenění vyplývá i z odborné literatury. Výsledkem ocenění touto metodou byla hodnota dlužníka na úrovni jmění, která byla v posledním kroku převedena na hodnotu 45% obchodního podílu na této společnosti, přičemž podle závěru znaleckého posudku TPA byla hodnota obchodního podílu žalobce v dlužníkovi nulová jak k datu 23. 9. 2015, tak k datu 15. 12. 2015. K důvodu použití likvidační metody k prvnímu datu ocenění, tj. k 23. 9. 2015, se ve znalecké výpovědi vyjádřil zpracovatel posudku Ing. Tomáš Podškubka. Uvedl, že od roku 2013 měl dlužník záporný vlastní kapitál, a že po první polovině roku 2015 začal klesat obrat s tím, že nebyl předpoklad jeho následného navýšení. Zpracovatelům posudku byl předložen finanční plán, z kterého ale nebylo zřejmé, jak by se měl obrat dlužníka v druhé polovině roku 2015 navyšovat. Z podkladů, které měli zpracovatelé posudku k dispozici, vyplývalo, že v prvním pololetí roku 2015 dlužník dosahoval určitých tržeb, které se však následně snižovaly. Zpracovatelé posudku museli při použití metody ocenění vzít v úvahu i další skutečnosti, jako je odstoupení jednatele a zásah policie ve druhé polovině roku 2015.

19. Soud I. stupně posuzoval zjištěný skutkový stav podle § 147 insolvenčního zákona. V řízení bylo zjištěno, že insolvenční návrh byl zamítnut Usnesením insolvenčního soudu ze dne 3. 12. 2015 a byl tak naplněn základní předpoklad odpovědnosti insolvenčního navrhovatele za škodu způsobenou podáním insolvenčního návrhu. Žalobce však neprokázal, že by mu vznikla škoda v příčinné souvislosti s podáním insolvenčního návrhu. Z obsahu protokolu o jednání v insolvenční věci dlužníka ze dne 3. 12. 2015 vyplývá, že druhý žalovaný jakožto statutární orgán prvního žalovaného se k hodnotě obchodního podílu dlužníka nijak nevyjadřoval. V protokolu o trestním oznámení z 11. 8. 2015 druhý žalovaný uvedl, že někdo vymazal nebo si přisvojil firemní data dlužníka. Protože bez těchto údajů a účetnictví nemůže dlužník fungovat, představuje odhadovaný, „ušlý zisk“ 5 000 000 EUR, do čehož jsou započítány i náklady na pořízení nových serverů. V závěru protokolu se druhý žalovaný připojil k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody ve výši 5 000 000 EUR. Lze proto konstatovat, že ani z obsahu těchto sdělení prezentovaných druhým žalovaným nijak nevyplývá hodnota obchodního podílu žalobce ve společnosti dlužníka (jak v žalobě tvrdil žalobce), neboť částkou 5 000 000 EUR druhý žalovaný vyčísloval škodu, která měla v důsledku uvedených skutečností vzniknout.

20. Ze závěru uvedených znaleckých posudků pak vyplývá, že stanovení hodnoty obchodní společnosti, resp. hodnoty obchodního podílu jejích společníků, je spjato s druhem metody ocenění, kterou znalec při výpočtu použije. Na rozdíl od znaleckého ústavu B. S. O. a znalkyně Ing. Čockové použil znalecký ústav TPA likvidační metodu, pokud jde o ocenění k 23. 9. 2015, tedy ke dni zahájení insolvenčního řízení. Na základě likvidační metody znalecký ústav TPA dospěl k závěru o nulové hodnotě dlužníka k datu 23. 9. 2015. Důvody volby této oceňovací metody znalecký ústav TPA podrobně vysvětlil. [jméno] ocenění likvidační hodnotou je namístě v případě, že není splněn princip neomezeného, resp. dlouhodobějšího trvání společnosti – obchodního závodu. Z důkazů provedených v průběhu řízení je zřejmé, že tento princip k 23. 9. 2015 splněn nebyl. Bylo prokázáno, že žalobce ke dni 16. 7. 2015 odstoupil z funkce jednatele dlužníka, a že v podstatě všichni zaměstnanci dali výpověď z pracovního poměru k 31. 7. 2015, jak vypověděli u policie. Dne 11. 8. 2015 pak policie v souvislosti s trestním oznámením uzavřela sídlo dlužníka a ten tak fakticky přestal fungovat. Na záporné vlastní jmění dlužníka v letech 2013 a 2014 upozorňovali zpracovatelé účetnictví (valná hromada ze dne 29. 1. 2016) i znalci. Stranou pozornosti nelze ponechat ani vlastní sdělení žalobce na valné

hromadě konané 29. 1. 2016, který konstatoval, že utrpěl značnou škodu od doby, kdy se stal druhý žalovaný jednatelem, tj. od 12. 5. 2015, a to pokud jde o hodnotu jeho podílu v dlužníkovi. Z toho je zřejmé, že nebylo prokázáno, že by dlužník přestal vykonávat svou činnost až v důsledku zahájení insolvenčního řízení, ba naopak bylo prokázáno, že se tak stalo již na přelomu července a srpna 2015. Všechny znalecké posudky se ve svých závěrech shodli na tom, že ke dni ukončení insolvenčního řízení měl dlužník, tedy i obchodní podíl žalobce, nulovou hodnotu. Tento následek, ale nebyl způsoben podáním insolvenčního návrhu, nýbrž skutečnostmi, které podání insolvenčního návrhu předcházely. Tyto skutečnosti zároveň odůvodňovaly použití oceňovací metody ve znaleckém posudku znaleckého ústavu TPA, z jehož závěrů vyplynula nulová hodnota dlužníka již k datu 23. 9. 2015. Soud I. stupně proto uzavřel, že škoda spočívající v poklesu hodnoty obchodního podílu žalobce v dlužníkovi nevznikla v příčinné souvislosti s podáním insolvenčního návrhu ve smyslu § 147 insolvenčního zákona, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

21. Povinnost k náhradě nákladů řízení uložil žalobci podle výsledku řízení (§ 142 odst. 1, § 148 odst. 1 o. s. ř.).

22. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včas odvolání. Žalobce předně sumarizoval skutkový stav věci a mimo jiné uvedl, že v červnu 2015 došlo k výměně účetní firmy z ryze české Koulovic s.r.o. na frankofonní EUROSOF s.r.o. Původní účetní firma předala koncem června 2015 účetnictví společnosti EUROSOF s.r.o. a, zbývající účetnictví do sídla dlužníka v srpnu 2015. Podle dohody společníků je měl převzít druhý žalovaný, ale protože nebyl v České republice, předala je původní účetní firma žalobci a ten je umístil v sídle dlužníka. Dne 16. 7. 2015 se žalobce a druhý žalovaný sešli v Praze, kde měla být dokončena vyjednávání o odkupu podílu žalobce a měla proběhnout valná hromada dlužníka, která by tuto skutečnost stvrdila. Jednání ztroskotala, protože první žalovaný odmítl splnit dříve dohodnuté podmínky. V reakci na to žalobce rezignoval na funkci jednatele a sdělil, že prodá svůj obchodní podíl třetí osobě. Počátkem srpna 2015 kontaktoval druhý žalovaný žalobce s dotazem, kdy bude přítomen v sídle dlužníka. Bylo mu sděleno, že bude přítomen až po 10. 8. 2015 po návratu z dovolené. Druhý žalovaný toho využil a dostavil se do sídla dlužníka a podal trestní oznámení; na tento podnět policie sídlo dlužníka zabezpečila a odvezla dva servery. Žalobce po návratu z dovolené poskytl policii veškerou součinnost a prokázal, že nedošlo k žádnému odcizení dat, neboť veškerá data měl první žalovaný po celou dobu na serveru AEOLUS a také v písemné formě od zaměstnanců dlužníka a účetní firmy. Zaměstnanci dlužníka potvrdili tvrzení žalobce i to, že druhý žalovaný nesplnil sliby a závazky dané ohledně odkupu podílu žalobce a úhrad dlužných faktur dlužníkovi. Trestní oznámení druhého žalovaného pak bylo odloženo jako nedůvodné. Druhý žalovaný jednal v srpnu 2015 vědomě v rozporu se zásadou řádného hospodáře. Místo toho, aby se jako jednatel ujal řízení dlužníka a pokračoval v podnikatelské činnosti, převedl jeho do té doby úspěšnou podnikatelskou činnost na jiné subjekty ve skupině (Rumunsko, Tunis, Maroko či mateřskou společnost ve Francii). První žalovaný podal dne 23. 9. 2015 insolvenční návrh na majetek dlužníka. Insolvenční návrh byl zamítnut jako nedůvodný. Toto insolvenční řízení nenávratně poškodilo dlužníka a žalobci v této souvislosti vznikla škoda. Podání insolvenčního návrhu mělo pouze sloužit k zastření účelového převedení aktivit na ostatní členy skupiny. Prvoinstanční soud staví své zamítavé rozhodnutí na závěru, že nebyla prokázána škoda spočívající v poklesu hodnoty obchodního podílu žalobce v příčinné souvislosti s podáním insolvenčního návrhu. V projednávané věci bylo třeba vyřešit nejprve otázku, zda byl k datu 23. 9. 2015 splněn předpoklad budoucího dlouhodobějšího trvání dlužníka (tzv. předpoklad „going concern“) nebo nikoliv. Teprve po vyřešení této skutkové otázky ze strany soudu mělo dojít k volbě metody ocenění dlužníka znaleckými posudky. Za situace, kdy soud I. stupně vyhodnotil žalobcova tvrzení i důkazy jím navržené k prokázání naplnění předpokladů „going concern“ jako nedostatečné, měl o tom být žalobce soudem řádně poučen podle § 118a odst. 3 o. s. ř. Jelikož soud I. stupně žalobce v tomto směru nepoučil, je řízení stíženo vadou, která má za

následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Soud I. stupně i neúplně zjistil skutkový stav věci, když neprovedl důkazy navržené k prokázání rozhodných skutečností, případně o provedení některých žalobcem navržených důkazů ani nerozhodoval. Žalobce poukazoval na to, že (i) navrhoval, aby soud uložil znalci dopracování posudku k vypořádání výhrad žalobce, předvolal všechny znalce za účelem jejich konfrontace, ustanovil znalecký ústav za účelem vypracování revizního znaleckého posudku, ustanovil znalce za účelem ocenění hodnoty tzv., „good will“ dlužníka, aby byl zpracován znalecký posudek na určení hodnoty podílu dlužníka na hodnotě celé skupiny E. A. S. I., přičemž česká entita měla v rámci této skupiny nezanedbatelnou hodnotu, která byla při prodeji třetí osobě zohledněna v kupní ceně, aby byla oceněna hodnota dat dlužníka v systému AEOLUS jako nehmotná složka majetku dlužníka. Je pravděpodobné, že soud I. stupně považoval navržené důkazy za nadbytečné, byť nic takového v odůvodnění napadeného rozsudku neuvedl. Jestliže však soud I. stupně odmítl provést navržený důkaz pro nadbytečnost, je vyloučeno, aby rozhodl v neprospěch účastníka, jehož návrhu na provedení důkazu nevyhověl. Z odůvodnění napadeného rozsudku není patrné ani to, že by žalobce jakékoli důkazní návrhy činil (v tomto směru odkazoval žalobce např. na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2003, sp. zn. 21 Cdo 408/2003, nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. 3. 2017, sp. zn. II. US 1738/16, nález Ústavního soudu ČR ze dne 9. 10. 2018, sp. zn. IV. US 1891/18). Soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku nekriticky přejímal závěry znaleckého ústavu TPA s tím, že tento znalecký ústav podrobně vysvětlil důvod volby oceňovací metody. Soud I. stupně se však v rámci hodnocení důkazů nevypořádal s ostatními posudky (žalobce v tomto směru odkazoval na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. 22 Cdo 1290/2007 a rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 583/2001). Soud I. stupně nemohl bez dalšího hodnocení nadřadit znalecký posudek TPA nad ostatní posudky. Znalecký posudek TPA také nekriticky vychází z nepodložených tvrzení žalovaných obsažených ve spise (těmito nepřesnými zjištěnými jsou, že zaměstnanci dlužníka dali výpověď z pracovního poměru k 31. 7. 2015, že dlužník měl po uzavření sídla přestat fungovat, ačkoliv data o zákaznicích byla uložena v systému AEOLUS, přičemž se soud nezabýval tím, že se měl dlužník v srpnu 2015 stěhovat do nového sídla, nekriticky přebírá tvrzení žalovaných o úmyslu druhého žalovaného nepokračovat v činnosti dlužníka či nekompletnosti účetnictví dlužníka). Je přitom nemyslitelné, aby dlužník konstantně vykazující zisk byl oceňován jako neperspektivní. Za nejhorší možný ekonomický výhled bylo na místě uvést stagnaci dlužníka. Závěry znaleckého posudku TPA je proto nutno posoudit jako neurčité, nedostatečné a zavádějící, neboť znalec nemohl objektivně a zodpovědně posoudit předpoklad dlouhodobého trvání podniku. Napadený rozsudek zcela rezignoval na řádné vypořádání námitek žalobce. Soud I. stupně nezohlednil ani další relevantní skutečnosti, např., že žalobce doložil, že dlužník vykonával činnost i v září 2015 prostřednictvím [jméno] [příjmení]. Činnost prostřednictvím jiné osoby byla vykonávána na území České republiky až do 22. 12. 2017. Druhý žalovaný také podal žalobu na určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru tehdejšího ředitele dlužníka [jméno] [příjmení], což nenasvědčuje ukončení činnosti dlužníka. Soud I. stupně také nedostatečně zohlednil rozhodnutí insolvenčního soudu ze dne 3. 12. 2015. Neobstojí proto závěr soudu I. stupně, že činnost dlužníka měla být ukončena na přelomu července a srpna 2015. Žalovaní měli záměr pokračovat v podnikatelské činnosti na trhu ČR a střední Evropy, pouze se jim subjektivně nehodilo využívat k tomuto účelu dlužníka. Subjektivní účelová absence vůle k udržení podnikatelské činnosti dlužníka nemůže v kontextu zjevně dobré ekonomické kondice dlužníka vést k zavádějícímu formalistickému určení hodnot dlužníka. K ocenění je naopak třeba přistoupit při zohlednění péče rozumně pečlivé osoby ve smyslu § 52 zákona o obchodních korporacích. Navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení.

23. Žalovaní navrhli potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

24. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 věta první, § 212a odst. 1, 3, 5 o. s. ř.).

25. Protože insolvenční návrh na majetek žalobce byl podán dne 23. 9. 2015, je třeba nárok na náhradu újmy vzniklé podáním insolvenčního návrhu posuzovat podle § 147 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále jen, IZ“).

26. Podle § 147 odst. 1 IZ, bylo-li řízení o insolvenčním návrhu zastaveno nebo byl-li insolvenční návrh odmítnut vinou insolvenčního navrhovatele, má osoba, které zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu vznikla škoda nebo jiná újma, právo na náhradu takové škody nebo jiné újmy vůči insolvenčnímu navrhovateli. V pochybnostech se má za to, že insolvenční navrhovatel zavinil zastavení insolvenčního řízení nebo odmítnutí insolvenčního návrhu. Podle odst. 2 právo na náhradu škody nebo jiné újmy podle odst. 1 lze uplatnit také tehdy, byl-li insolvenční návrh zamítnut; to neplatí, jestliže insolvenční návrh byl zamítnut proto, že dlužník po jeho podání splnil závazky, které osvědčovaly jeho úpadek, nebo proto, že se s věřiteli dohodl na jiném způsobu plnění těchto závazků, anebo z důvodu uvedeného v § 143 odst. 3. Podle odst. 3, je-li insolvenčním navrhovatelem právnická osoba, ručí za splnění náhrady škody nebo jiné újmy podle odstavců 1 a 2 společně a nerozdílně členové jeho statutárního orgánu, ledaže prokáží, že bez zbytečného odkladu po podání insolvenčního návrhu informovali insolvenční soud o tom, že insolvenční návrh není podán důvodně, nebo o tom, že není splněn některý z dalších předpokladů stanovených zákonem pro vydání rozhodnutí o úpadku. Podle odst. 4 žalobu, kterou uplatňuje práva podle odstavců 1 až 3, musí dlužník podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí, jímž se končí řízení o insolvenčním návrhu, a jiná osoba nejpozději do 6 měsíců od zveřejnění tohoto rozhodnutí v insolvenčním rejstříku; o žalobě však nelze rozhodnout před právní mocí tohoto rozhodnutí. Nejde o incidenční spor. Podle odst. 5 věta první, nebyla-li včas podána žaloba o uplatnění práva podle odstavců 1 a 2, právo na náhradu škody nebo jiné újmy podle odstavců 1 a 2 tím zaniká.

27. Judikatura Nejvyššího soudu je ve vztahu k odpovědnosti za škodu způsobenou podáním insolvenčního návrhu a opatřeními přijatými v jeho průběhu ustálena (mimo jiné) v tom, že insolvenční řízení není a nemůže být nástrojem nahrazujícím (ve sporu o pohledávku mezi věřitelem a dlužníkem) cestu nalézání práva před orgány k tomu povolanými. V situaci, kdy insolvenční zákon zbavuje dlužníka, jehož věřitel s insolvenčním návrhem uspěl, pro odvolací řízení námitky vážící se k doložení splatné pohledávky insolvenčním navrhovatelem (srov. § 141 odst. 2 IZ), jsou na požadavek osvědčení pohledávky insolvenčním navrhovatelem kladeny vyšší nároky, než tomu bylo při předchozí zákonné úpravě. Je věcí insolvenčního navrhovatele (jemu jde k tíži) zvážit před podáním insolvenčního návrhu, zda i bez důkazních prostředků, jejichž prováděním by insolvenční soud s přihlédnutím k míře sporných skutečností v insolvenčním řízení nahrazoval nalézací řízení o pohledávce před orgánem k tomu povolaným, bude schopen doložit po skutkové stránce svou pohledávku vůči dlužníku v insolvenčním řízení (k tomu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2010, sen. zn. 29 NSČR 30/2009, uveřejněné pod č. 14/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2012, sen. zn. 29 NSČR 15/2010, uveřejněné pod č. 10/ 2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále i jen, R 10/2013“).

28. Odpovědnost insolvenčního navrhovatele za škodu (nebo jinou újmu) způsobenou zahájením insolvenčního řízení (a opatřeními přijatými v jeho průběhu), bylo-li insolvenční řízení o insolvenčním návrhu (pravomocně) zastaveno nebo byl-li insolvenční návrh (pravomocně) odmítnut nebo zamítnut (dále i jen, „šikanózní insolvenční návrh“), je založena na principu obecné subjektivní odpovědnosti insolvenčního navrhovatele za škodu (nebo jinou újmu).

29. Předpokladem odpovědnosti insolvenčního navrhovatele za újmu způsobenou zahájením insolvenčního řízení je rozhodnutí insolvenčního soudu (mimo jiné) o zamítnutí insolvenčního návrhu, vznik újmy (na straně dlužníka), příčinná souvislost mezi insolvenčním návrhem – zahájením insolvenčního řízení (nebo opatřeními přijatými v průběhu insolvenčního řízení) a vznikem újmy a zavinění insolvenčního navrhovatele za (mimo jiné) zamítnutí insolvenčního návrhu, přičemž se zavinění presumuje; tudíž je na žalovaném insolvenčním navrhovateli, aby

prokázal, že skončení insolvenčního řízení jedním ze způsobů uvedených v § 147 odst. 1, 2 IZ nezavinil (k tomu také R 10/2013 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2014, sp. zn. 29 Cdo 4150/2013, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 29 Cdo 373/2018).

30. Členové statutárního orgánu právnické osoby, která podala šikanózní insolvenční návrh, pak ručí za újmu způsobenou podáním šikanózního insolvenčního návrhu, pokud neprokáží, že bez zbytečného odkladu po podání insolvenčního návrhu informovali insolvenční soud o tom, že insolvenční návrh není podán důvodně, nebo o tom, že není splněn některý z dalších předpokladů stanovených zákonem pro vydání rozhodnutí o úpadku.

31. V projednávané věci byla žaloba podána včas (§ 147 odst. 4 IZ). Soud I. stupně se proto správně zabýval tím, zda jsou splněny předpoklady odpovědnosti prvního žalovaného jakožto insolvenčního návrhovatele za žalobcem tvrzenou újmu způsobenou zahájením insolvenčního řízení.

32. Se soudem I. stupně lze souhlasit v tom, že je zde pravomocné rozhodnutí insolvenčního soudu o zamítnutí insolvenčního návrhu na majetek žalobce (jako dlužníka), které je prvním předpokladem odpovědnosti prvního žalovaného za škodu způsobenou podáním šikanózního insolvenčního návrhu. Důvodem zamítnutí insolvenčního návrhu přitom nebyly výjimky uvedené v ustanovení § 147 odst. 2 IZ (že by insolvenční návrh byl zamítnut proto, že dlužník po jeho podání splnil závazky, které osvědčovaly jeho úpadek, nebo proto, že se s věřiteli dohodl na jiném způsobu plnění těchto závazků, nebo z důvodu uvedeného v § 143 odst. 3 IZ).

33. První žalovaný se nijak nezprostil zavinění za zamítnutí věřitelského insolvenčního návrhu. Věřitelským insolvenčním návrhem se věřitel domáhá zjištění úpadku dlužníka. Jeho povinností je tvrdit skutečnosti k prokázání aktivní legitimace k podání návrhu (existenci splatné pohledávky), jakož i prokázání úpadku (ve formě platební neschopnosti nebo předlužení). K podání věřitelského insolvenčního návrhu první žalovaný přistoupil, aniž by byl schopen v insolvenčním řízení doložit po skutkové stránce svou aktivní legitimaci a potažmo doložit znaky tvrzeného úpadku dlužníka (ve formě platební neschopnosti).

34. Druhý žalovaný pak (pro účely zproštění se případného zákonného ručení za škodu způsobenou podáním insolvenčního návrhu) ani netvrdil a neprokazoval, že bez zbytečného odkladu po podání insolvenčního návrhu informoval insolvenční soud o tom, že insolvenční návrh není podán důvodně, nebo o tom, že není splněn některý z dalších předpokladů stanovených zákonem pro vydání rozhodnutí o úpadku.

35. V řízení bylo zjištěno a mezi účastníky není sporu o tom, že hodnota obchodního podílu žalobce ke dni zamítnutí insolvenčního návrhu je nulová.

36. V projednávané věci ale není dána příčinná souvislost mezi podáním insolvenčního návrhu a vznikem škody (nulovou hodnotou obchodního podílu žalobce), jak správně usoudil soud I. stupně.

37. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li škoda následkem protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku, a tudíž je-li doloženo, že nebýt protiprávního úkonu, ke škodě by nedošlo. Příčinou škody může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by škodný následek nevznikl. Přitom nemusí jít o příčinu jedinou, nýbrž stačí, jde-li o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, a to o příčinu podstatnou. Je-li příčin více, je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku.

38. Řetězec příčin nezakládá příčinnou souvislost mezi jednáním škůdce a vzniklou škodou tehdy, vstupuje-li do děje jiná, na jednání škůdce nezávislá skutečnost, která je pro vznik škody rozhodující. Příčinná souvislost je přerušena i v případech, kdy bezprostřední příčinou škody je skutečnost, která je již sama následkem, za nějž škůdce odpovídá z jiného právního důvodu, nebo tehdy, je-li vznik újmy vyvolán bezprostředně okolností, která nemá věcný vztah k počinání škůdce (k tomu např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 267/2005). Je-li příčin více, je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku.

39. V projednávané věci nebylo podání insolvenčního návrhu bezprostřední (rozhodující) příčinou vzniku škody spočívající ve znehodnocení obchodního podílu žalobce v dlužníkovi.

40. Žalobce odstoupil dne 16. 7. 2015 z funkce jednatele, přičemž funkce jednatele zanikla k 16. 8. 2015 Obchodní vedení dlužníka tak bylo ochromeno, když jednání (dvou) jednatelů za dlužníka bylo upraveno tak, že jednatelé jednají společně (jak plyne z výpisu z obchodního rejstříku dlužníka).

41. Žalobce sám v průběhu řízení potvrdil, že chod dlužníka se utlumil již v srpnu 2015 po té, co policie po podání trestního oznámení ze strany druhého žalovaného celou firmu dlužníka uzavřela a zabezpečila prostory, ve kterých dlužník podnikal (a dlužník se nepřestěhoval jinam), a že zaměstnanci, kteří v té době čerpali dovolenou, po návratu zjistili, že firma je nefunkční. Policie v rámci vyšetřování odvezla některé servery a firmu dlužníka vlastně odpojila od komunikačních kanálů, což ve svém důsledku znamenalo ochromení této firmy, jejímž předmětem podnikání bylo provádění rychlé bezodkladné (urgentní) přepravy na základě operativních požadavků klientů (jak vyplývá z protokolu o jednání ze dne 8. 10. 2018). Shodně žalobce potvrdil při jednání dne 24. 6. 2019, že činnost dlužníka se v druhé polovině roku 2015 zastavila.

42. Nefunkčnost (ukončení činnosti) dlužníka v srpnu 2015 (v souvislosti se zásahem policie) potvrdili i zaměstnanci dlužníka (jak se podává z jejich vysvětlení na policii).

43. Tehdejší generální ředitel dlužníka ([jméno] [anonymizováno]) si v té době i založil vlastní společnost, která se (také jako dlužník) začala věnovat (urgentní) logistice (jak uvedl při podání vysvětlení na policii).

44. Dlužník měl již od roku 2013 (za obchodního vedení žalobce jako jediného jednatele) záporné vlastní jmění (jak vyplývá ze znaleckého posudku znaleckého ústavu TPA).

45. Žalobce sám také v odvolání připomíná, že podnikatelská činnost dlužníka byla od září 2015 vykonávána jinými subjekty, že žalovaní sice měli záměr pokračovat v podnikatelské činnosti na trhu v České republice, ale subjektivně se jim nehodilo využívat k tomu dlužníka, a že tak chyběla na straně většinového společníka a (tehdejšího) jednatele dlužníka (druhého žalovaného) vůle k udržení podnikatelské činnosti dlužníka.

46. Lze tak souhlasit (i) s (dílčím) závěrem soudu I. stupně, že (již v době před podáním insolvenčního návrhu) nebyl splněn předpoklad dlouhodobějšího trvání dlužníka (tzv., going concern⁶), což se ostatně posléze potvrdilo i prohlášením úpadku na majetek dlužníka koncem roku 2016.

47. Jestliže za tohoto stavu soudem I. stupně ustanovený znalecký ústav TPA použil jako způsob ocenění hodnoty dlužníka, resp. hodnoty obchodního podílu žalobce v dlužníkovi, likvidační metodu, a to nejen ke dni rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu, ale i k datu podání insolvenčního návrhu, pak za stavu, kdy (již v době před podáním insolvenčního návrhu) nebyl splněn předpoklad dlouhodobějšího trvání dlužníka, je použití této metody ocenění odpovídající.

Hodnota dlužníka (a tedy i obchodního podílu žalobce v dlužníkovi) byla k těmto (rozhodným) datům nulová.

48. Odvolací soud se proto ztotožňuje se soudem I. stupně, že ztráta hodnoty obchodního podílu žalobce v dlužníkovi (za předpokladu, že v minulosti byla větší než nulová) nebyla způsobena podáním insolvenčního návrhu prvním žalovaným, který byl zamítnut, ale podstatnou příčinou vzniku této škody byly jiné skutečnosti (jejich řetězec), které podání insolvenčního návrhu předcházely, zejména záporné vlastní jmění dlužníka již od roku 2013, jakož i omezení obchodního vedení dlužníka v důsledku odstoupení žalobce z funkce jednatele v červenci 2015 se zánikem funkce jednatele v srpnu 2015, ztráta účetnictví, uzavření sídla dlužníka a odpojení dlužníka od komunikačních kanálů, odchod zaměstnanců a faktické ukončení činnosti dlužníka v srpnu 2015 a přenesení podnikatelské činnosti dlužníka na jiné subjekty.

49. V této souvislosti pak neobstojí ani odvolací námitky žalobce týkající se potřeby poučení podle § 118a odst. 3 o. s. ř. k prokázání naplnění principu „going concern“, neboť soud I. stupně vycházel z toho, že provedeným dokazováním byl prokázán opak, tedy že princip „going concern“ nebyl naplněn, tedy že dlužník nebyl společností s předpokladem budoucího dlouhodobějšího trvání společnosti.

50. Soud I. stupně při jednání dne 23. 9. 2020 zamítl (další) důkazní návrhy, které i během jednání vznášel žalobce (včetně důkazů uvedených v jeho podání z 22. 9. 2020, které žalobce při jednání předložil, jakož i v podání ze dne 7. 11. 2018), a prohlásil dokazování za ukončené. Sama okolnost, že soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku pak výslovně nezminil a nevysvětlil své rozhodnutí o neprovedení dalších důkazů, má sice formální povahu opomenutých důkazů a tedy vady řízení, avšak tato vada řízení nemá za následek nesprávné rozhodnutí v projednávané věci, když na základě provedených důkazů bylo zjištěno, že ke znehodnocení obchodního podílu žalobce nedošlo v příčinné souvislosti s podáním insolvenčního návrhu, ale že příčinou znehodnocení obchodního podílu žalobce v dlužníkovi byly jiné skutečnosti, které časově přecházely podání insolvenčního návrhu (soud I. stupně nepostavil své rozhodnutí na závěru o neunesení důkazního břemene žalobcem o příčinné souvislosti mezi podáním insolvenčního návrhu a vznikem škody, ale na závěru o neexistenci příčinné souvislosti mezi podáním insolvenčního návrhu a vznikem škody znehodnocením obchodního podílu žalobce v dlužníkovi). Neprovedené důkazy nejsou způsobilé změnit (ucelený) skutkový závěr (vzešlý z provedených důkazů) o neexistenci příčinné souvislosti mezi insolvenčním návrhem a vznikem škody a jejich (nadbytečné) provádění by nebylo v souladu se zásadou hospodárnosti řízení. V projednávané věci se proto za daného stavu neuplatní judikatura, na kterou poukazoval žalobce v odvolání.

51. Soud I. stupně také srozumitelně a logicky vysvětlil, proč dal důkazní váhu znaleckým závěrům ve znaleckém posudku soudem ustanoveného znaleckého ústavu TPA, a to i v souvislosti s ostatními provedenými důkazy a z nich vzešlého skutkového stavu, a proč nevzal za základ skutkových zjištění závěry znaleckých posudků předložených žalobcem o stanovení hodnoty obchodního podílu žalobce v dlužníkovi ke dni podání insolvenčního návrhu jinou metodou ocenění.

52. Namítal-li žalobce, že druhý žalovaný jednal v rozporu s péčí řádného hospodáře jako zbývající jednatel dlužníka a nepokračoval v podnikatelské činnosti dlužníka a převedl tuto činnost na jiné subjekty a že podání insolvenčního návrhu mělo sloužit k zastření účelového převedení aktivit na ostatní členy skupiny E. A. S. I., pak taková námitka nemá žádný vztah k předmětu řízení v projednávané věci o náhradu škody za podání insolvenčního návrhu a žalobce tím v podstatě i popírá (svá) žalobní tvrzení, že k ukončení fungování dlužníka (a ke znehodnocení obchodního podílu) došlo až následkem podání insolvenčního návrhu.

53. Odvolací proto z těchto důvodů potvrdil napadený rozsudek soudu I. stupně podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný, včetně správných nákladových výroků.

54. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 za použití § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaným, kteří měli v odvolacím řízení úspěch, vzniklo právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Náklady odvolacího řízení každého z žalovaných sestávají z odměny jejich právní zástupkyně za jeden (společný) úkon právní služby (účast na odvolacím jednání - § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů; dále i jen „vyhláška“) ve snížené výši o 20% (§ 12 odst. 4 vyhlášky), která činí 53 904 Kč (z tarifní hodnoty 57 667 500 stanovené při přepočtu požadovaného peněžitého plnění 2 250 000 EUR při kurzu 25, 630 Kč za 1 EUR vyhlášeném ČNB ke dni 26. 7. 2021 - § 7 bod 7., § 8 odst. 1 vyhlášky), z paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky) a z náhrady 21% daně z přidané hodnoty ve výši 11 382,84 Kč (§ 137 odst. 1, 3 o. s. ř.; počítáno z částky 54 204 Kč), tj. celkem 65 586,84 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku lze do dvou měsíců od jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně. Přípustnost dovolání je oprávněn posoudit dovolací soud.

Praha 26. července 2021

Mgr. Markéta Hudečková
předsedkyně senátu